

بررسی اپیدمیولوژی علل عمل جراحی ویترکتومی عمیق در مرکز چشم‌پزشکی فیض در استان اصفهان از سال ۹۰-۹۴

علیرضا دهقانی^۱، حسن رزمجو^۲، حشمت‌الله قنبری^۱، فرهاد فاضل^۱، فرزان کیان‌ارثی^۱، علی صالحی^۳
محمد رضا اخلاقی^۱، یاسمین محسنی^{۴*}

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: هدف از انجام این مطالعه، بررسی ویژگی‌های اپیدمیولوژی علل عمل جراحی ویترکتومی در مرکز چشم‌پزشکی فیض در استان اصفهان بود.

روش‌ها: این مطالعه، یک مطالعه‌ی توصیفی گذشته‌نگر بود که بر روی بیمارانی که در مرکز پزشکی فیض دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در سال‌های ۱۳۹۰-۹۴ تحت ویترکتومی عمیق قرار گرفته بودند، انجام شد. پرونده‌ای این بیماران، بررسی و اطلاعات شامل اطلاعات دموگرافیک و اطلاعات مربوط به جراحی ویترکتومی بیماران از آن استخراج شد و تحت آنالیز قرار گرفت.

یافته‌ها: در این مطالعه، پرونده‌ی ۲۴۳۷ بیمار تحت ویترکتومی در سال‌های ۱۳۹۰-۹۴ تحت بررسی قرار گرفت که میانگین سنی $۵۴/۲۵ \pm ۱۷/۴۰$ داشتند و ۵۶٪ درصد آن‌ها مرد بودند. همچنین، ۳۵/۲ و ۳۷/۲ درصد بیماران به ترتیب دید در حد Finger count و Hand motion داشتند. عمل جراحی ویترکتومی در ۴۹/۲ درصد بیماران در چشم راست انجام شده بود. شایع‌ترین علت عمل جراحی ویترکتومی در بیماران، رتینوپاتی پرولیفراتیو دیابتی (۳۵/۳ درصد) و پس از آن دکولمان شبکیه (۲۹/۳ درصد) بود. ۷/۵ درصد از بیماران سابقه‌ی ویترکتومی قبلی داشتند.

نتیجه‌گیری: ویترکتومی از اعمال جراحی شایع در بیمارستان‌های چشم‌پزشکی است که بیشتر بر روی مردان، در رده‌ی سنی ۵۰-۷۰ سال و اغلب به دنبال رتینوپاتی پرولیفراتیو دیابتی و دکولمان شبکیه انجام می‌شود.

وازگان کلیدی: اپیدمیولوژی، ویترکتومی، اصفهان

ارجاع: دهقانی علیرضا، رزمجو حسن، قنبری حشمت‌الله، فاضل فرهاد، کیان‌ارثی فرزان، صالحی علی، اخلاقی محمد رضا، محسنی یاسمون. بررسی اپیدمیولوژی علل عمل جراحی ویترکتومی عمیق در مرکز چشم‌پزشکی فیض در استان اصفهان از سال ۹۰-۹۴. مجله دانشکده پزشکی اصفهان ۱۳۹۶؛ ۵۹۱-۵۹۷: ۴۳۱ (۳۵)

مقدمه

با معرفی جراحی ویترکتومی در سال ۱۹۷۱ توسط Machemer پیشرفت قابل توجهی در درمان بیماری‌های ویترورتینال رخ داد. در طول سال‌ها، پیشرفت‌های بسیاری در تجهیزات و تکنیک‌های ویترکتومی حاصل شد و چشم‌پزشکان توانستند Vitrous opacities و دکولمان‌های شبکیه را که امیدی به بهبودی آن‌ها نبود، اصلاح کنند (۱). جراحی ویترکتومی در طیف وسیعی از بیماری‌های داخل چشمی

کاربرد دارد و دستیابی به تمام فضای داخل چشمی از اندوتیلیوم قرنیه تا اپتلیوم پیگمانته شبکیه را فراهم می‌کند و بیشترین کاربرد آن در موارد آسیب‌دیدگی و سوراخ ماسکولا، کدورت و خونریزی فضای ویتره، اندوافتالمیت، ترومما به چشم، رتینوپاتی دیابتی، وجود جسم خارجی، Preretinal membrane و جایه‌جایی عدسی است (۲). در دو دهه‌ی گذشته، آمار بیماران مبتلا به رتینوپاتی دیابتی که دچار Tractional retinal detachment شده‌اند و نیاز به ویترکتومی

- دانشیار، گروه چشم‌پزشکی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران
- استاد، گروه چشم‌پزشکی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران
- استادیار، گروه چشم‌پزشکی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران
- دانشجوی پزشکی، کمیته‌ی تحقیقات دانشجویی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

نویسنده‌ی مسؤول: یاسمین محسنی

Email: y_mohseni@yahoo.com

مخصوص هر بیمار ثبت گردید.

تمامی اطلاعات مربوط به بیماران وارد نرمافزار آماری SPSS نسخه‌ی ۲۲ (IBM Corporation, Armonk, NY) بود. آنالیز قرار گرفت. داده‌های کمی از طریق میانگین $\pm$ انحراف معیار و داده‌های کیفی از طریق تعداد (درصد) بیان شد. آنالیز متغیرها با استفاده از آزمون‌های χ^2 و ANOVA انجام شد. در این مطالعه، $P < 0.05$ به عنوان سطح معنی‌داری در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

در این مطالعه، پرونده‌ی مربوط به ۲۴۳۷ بیمار تحت ویترکتومی در سال‌های ۱۳۹۰-۹۴ تحت بررسی قرار گرفت. میانگین سنی بیماران $۵۶ \pm ۱۷/۴۰$ سال با دامنه‌ی $۱-۸۹$ سال بود. در این مطالعه، درصد $۵۶/۴$ (۱۳۷۴ نفر) مرد و $۴۳/۶$ درصد (۱۰۶۳ نفر) زن بودند. بیمارانی که تحت جراحی ویترکتومی قرار گرفته بودند، بیشتر در گروه سنی $۵۰-۷۰$ سال قرار داشتند و گروه سنی $۱-۱۰$ سال، کمترین عمل جراحی ویترکتومی را تجربه کردند. بیشتر بیماران در این گروه‌های سنی نیز جنسیت مذکور داشتند که از نظر آماری معنی‌دار بود ($P < 0.001$). میانگین سنی بیماران در مردان $۵۲/۶۶ \pm ۱۸/۵۰$ سال و در زنان $۵۶/۳۰ \pm ۱۵/۶۰$ سال و تفاوت دو جنس از نظر آماری معنی‌دار بود ($P < 0.001$). اطلاعات مربوط به سن و جنس بیماران شرکت کننده در مطالعه با جزئیات در جدول ۱ آمده است.

بررسی دید چشمی بیماران قبل از شروع عمل نشان داد که درصد بیماران دید چشمی بین $۱/۱۰$ تا $۵/۱۰$ و $۲/۴$ درصد بیماران، دید $۱۰/۱۰-۱۰/۵$ داشتند. همچنین، $۳۵/۲$ درصد (۸۱۶ نفر) بیماران دید در حد Hand motion درصد $۱۵/۴$ دید در حد Light perception درصد $۰/۹$ و درصد $۳۷/۲$ در حد No light perception داشتند. Finger count پرونده وجود نداشت. عمل جراحی ویترکتومی در $۴۹/۲$ درصد (۱۱۹۷ نفر) بیماران در چشم راست و درصد $۵۰/۸$ درصد (۱۲۳۷ نفر) بیماران در چشم چپ انجام شده بود. شایع‌ترین چشم درگیر در مردان، چشم راست درصد $۵۰/۹$ و شایع‌ترین چشم درگیر در زنان چشم چپ درصد $۵۳/۱$ بود. آزمون χ^2 نشان داد که این تفاوت از نظر آماری به طور تقریبی معنی‌دار بود ($P = 0.050$). اطلاعات مربوط به فراوانی درگیری چشم چپ و راست در بیماران با جزئیات در جدول ۱ آمده است. عمل‌های جراحی که همراه با ویترکتومی در بیماران انجام شده بود، شامل جراحی‌های اندولیز، برداشتن غشا (Memberan)، استفاده از کرابیو و لنزکومی بود که هر کدام به ترتیب در $۵۴/۶$ و $۸۳/۰$ و $۱۱/۹$ درصد از بیماران انجام گرفته بود.

پیدا کرده‌اند، افزایش یافته است و طبق گزارش‌ها، ۲۳ درصد از چشم‌های مبتلا در طی مدت دو سال دچار کاهش شدید بینای شده‌اند (۳). در این نوع بیماران، هدف نهایی ویترکتومی، بازیابی بینای با جدا کردن غشاها و از بین بردن تراکشن و کشش است (۳). از علل دیگر کوری در بیماران مبتلا به دیابت، خونریزی ویتره است که قبل از پیشرفت ویترکتومی، درمان موفقی برای آن وجود نداشت. شایع‌ترین علت خونریزی ویتره، رتینوپاتی دیابتی می‌باشد و از علل دیگر آن، Posterior vitreous detachment، Makorov-Nurissim، Dukerian Shikhei، و سندرم Terson اشاره کرد (۴). همچنین، پس از پیشرفت ویترکتومی در بیماران دچار جراحات باز چشمی پس از ترومبا کاهش شدید بینایی، که هیچ امیدی برای بهبودی و حتی درک نور نداشتند، شناس برگشت بینایی بسیار افزایش یافت (۵).

با توجه به شیوع بالای جراحی ویترکتومی و داشتن دومین رتبه از نظر شیوع در استان اصفهان و با در نظر گرفتن این موضوع که بخش اعظم اندیکاسیون‌های این جراحی منجر به کاهش شدید بینایی می‌شود و همچنین، عدم وجود اطلاعات اپیدمیولوژیک در مورد این نوع جراحی در کشور ایران، مطالعه‌ی حاضر با هدف بررسی اپیدمیولوژی جراحی ویترکتومی در مرکز چشمپزشکی فیض در استان اصفهان در سال‌های $۱۳۹۰-۹۴$ انجام شد.

روش‌ها

این مطالعه، یک مطالعه‌ی توصیفی گاذشته‌نگر بود که بر روی بیمارانی که در مرکز پزشکی فیض دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در سال‌های $۱۳۹۰-۹۴$ تحت ویترکتومی قرار گرفته بودند، انجام شد. معیارهای ورود به مطالعه شامل داشتن سابقه‌ی جراحی ویترکتومی در سال‌های $۱۳۹۰-۹۴$ در مرکز پزشکی فیض و داشتن پرونده‌ی پزشکی این جراحی در بایگانی این بیمارستان بود. همچنین، در صورت کامل نبودن اطلاعات پرونده، بیمار مورد نظر از مطالعه خارج شد. این مطالعه توسط کمیته‌ی اخلاق در پژوهش دانشگاه علوم پزشکی اصفهان تأیید گردید.

در این مطالعه، نمونه‌گیری به روش سرشماری بود و کلیه‌ی پرونده‌های مربوط به بیمارانی که در سال‌های $۱۳۹۰-۹۴$ تحت عمل جراحی ویترکتومی قرار گرفته بودند، از بایگانی بیمارستان فیض استخراج و مطالعه شد. اطلاعات استخراج شده از پرونده‌های بیماران شامل اطلاعات دموگرافیک (سن، جنس)، چشم تحت جراحی (راست، چپ)، میزان دید بیمار قبل از انجام عمل جراحی، علت انجام عمل جراحی، عمل‌های جراحی دیگر همراه با ویترکتومی، سابقه‌ی قبلي دکولمان شیکیه و تعداد عمل‌های ویترکتومی قبلي بود. کلیه‌ی این اطلاعات، از پرونده‌ی بیماران استخراج و در فرم

جدول ۱. توزیع فراوانی سن، جنس و درگیری چشم چپ و راست در بیماران تحت ویترکتومی

P مقدار	زن	مرد	متغیر
	تعداد (درصد)	تعداد (درصد)	
< ۰/۰۰۱	۲۳ (۳۴/۸)	۴۳ (۶۵/۲)	رده‌ی سنی (سال)
	۱۸ (۲۴/۷)	۵۵ (۷۵/۳)	۱۱-۲۰
	۳۸ (۲۷/۱)	۱۰۲ (۷۹/۲)	۲۱-۳۰
	۵۵ (۳۰/۶)	۱۲۵ (۶۹/۴)	۳۱-۴۰
	۱۴۶ (۴۴/۵)	۱۸۲ (۵۵/۵)	۴۱-۵۰
	۳۳۴ (۴۷/۹)	۳۶۳ (۵۲/۱)	۵۱-۶۰
	۲۸۲ (۴۹/۵)	۲۸۸ (۵۰/۵)	۶۱-۷۰
	۱۳۴ (۴۴/۱)	۱۷۰ (۵۵/۹)	۷۱-۸۰
	۳۳ (۴۱/۸)	۴۶ (۵۸/۲)	۸۱-۹۰
	۵۶/۳۰ ± ۱۵/۶۰	۵۲/۶۶ ± ۱۸/۵۰	میانگین سنی (سال)
۰/۰۰۵	۴۹۷ (۴۶/۹)	۷۰۰ (۵۰/۹)	راست
	۵۶۳ (۵۳/۱)	۶۷۴ (۴۹/۱)	چپ
	۱۰۶۳ (۴۳/۶)	۱۳۷۴ (۵۶/۴)	کل

سابقه‌ی دکولمان شبکیه‌ی قبلی در ۷/۵ درصد (۱۸۱ نفر) وجود داشت و ۹۲/۵ درصد بیماران، هیچ گونه سابقه‌ی قبلی از دکولمان شبکیه نداشتند. ۷/۴ درصد بیماران سابقه‌ی ویترکتومی قبلی داشتند که ۸۵/۶ درصد (۲۰۷۶ نفر) یک نوبت سابقه‌ی جراحی ویترکتومی، ۱۱/۹ درصد (۲۸۹ نفر) دو نوبت، ۲/۱ درصد (۵۱ نفر) سه نوبت و ۰/۴ درصد (۱۰ نفر) ۴ نوبت سابقه‌ی جراحی ویترکتومی قبلی داشتند. متوسط تعداد عمل‌های جراحی قبلی در مردان $۰/۴۸ \pm ۱/۱۹$ بار و در زنان $۰/۴۱ \pm ۱/۱۴$ بار بود؛ به صورت معنی‌داری تعداد جراحی‌های قبلی در مردان بیشتر از زنان بود ($P = ۰/۰۰۶$).

همچنین، در ۱۲/۹ درصد (۳۱۵ نفر) بیماران، از تزریق استفاده شده بود. در بررسی علت عمل جراحی ویترکتومی در بیماران، شایع ترین علت رینوپاتی پرولیفراتیو دیابتی (۳۵/۳ درصد) و پس از آن دکولمان شبکیه (۲۹/۳ درصد) بودند و در رتبه‌ی سوم، خونریزی ویتره (۱۱/۶ درصد) و در رتبه‌ی چهارم، سوراخ شدگی ماکولا (۳/۹ درصد) و در رتبه‌ی بعدی، انوفالتالیت (۲/۲ درصد) قرار گرفت (جدول ۲).

جدول ۲. توزیع فراوانی علل انجام ویترکتومی

علت انجام ویترکتومی	تعداد (درصد)
رینوپاتی پرولیفراتیو دیابتی	۷۸۵ (۳۵/۳)
پارگی پرده‌ی شبکیه	۶۵۲ (۲۹/۳)
خونریزی ویتروس	۲۵۸ (۱۱/۶)
سوراخ ماکولا	۸۷ (۳/۹)
انوفالتالیت	۷۱ (۳/۲)
جایه‌جانی لنز داخل چشمی	۵۸ (۲/۶)
افتادگی عدسی به داخل حفره چشمی	۳۸ (۱/۷)
جسم خارجی داخل چشمی	۳۶ (۱/۶)
تروما	۵۳ (۲/۴)
کدورت زجاجیه	۲۶ (۱/۲)
Asteroid hyaline	۵ (۰/۲)
Vitritis uveitis	۵ (۰/۲)

بحث

ویترکتومی از عمل‌های جراحی است که امروزه در درمان بسیاری از اختلالات چشمی استفاده می‌شود و در مقایسه با روش‌های جراحی دیگر، امکان برداشتن تراکشن‌های ویترورتینال را فراهم کرده است و باعث درناز کامل ساب رتینال می‌شود و اختلالات آن را شناسایی و درمان می‌کند. این روش جراحی، التهاب و احساس درد و ناراحتی را در بیماران کاهش می‌دهد و مدت زمان ریکاوری بیماران را کوتاه می‌کند (۶-۸). با توجه به شیوع بالای این نوع عمل جراحی در بیماران، اپیدمیولوژی این نوع جراحی می‌تواند در جهت بهبود نتایج حاصل از آن و اتخاذ برنامه‌های آینده در بهبود این جراحی کمک کننده باشد.

میانگین سنی بیمارانی که تحت این نوع جراحی قرار گرفته بودند، حدود ۵۴/۲ سال با دامنه‌ی ۱-۸۹ سال بود. مطالعه‌ی دیگری

ویترکتومی بررسی کرده‌اند و برای بررسی دقیق فراوانی درگیری چشم چپ و راست، باید مطالعات بر روی بیمارانی صورت گیرد که به دلایل مختلفی تحت ویترکتومی قرار گرفته‌اند.

در مطالعه‌ی حاضر، بیماران به دلایل متفاوتی تحت عمل جراحی ویترکتومی قرار گرفته بودند و تنها اندیکاسیون بررسی پرونده‌های آنان انجام شدن جراحی ویترکتومی بر روی چشم بیماران بود. در این مطالعه، شایع‌ترین علتی که منجر به ویترکتومی شده بود، رتینوپاتی پرولیفراتیو دیابتی و پس از آن دکولمان شبکیه بود. مطالعه‌ی دیگری در بررسی علل ویترکتومی بر روی بیماران شایع‌ترین علت را دکولمان شبکیه مطرح کرده است که بیشتر از نوع تراکشتل بوده است و در بیشتر موارد با خونریزی‌های ویتروس همراه بوده است (۳)؛ در حالی که خونریزی ویتروس در مطالعه‌ی حاضر شیوعی معادل ۱۱/۶ داشته است که در ۱۰/۱ درصد موارد، همراه با رتینوپاتی پرولیفراتیو دیابتی بوده است.

مطالعات اپیدمیولوژیک بر روی بیماران تحت جراحی ویترکتومی بیشتر در گروه خاصی از بیماران بوده است و مطالعاتی که شایع‌ترین علت‌های ویترکتومی را بیان کرده باشند، اندک هستند. شاید علت شیوع بالای اندیکاسیون‌هایی مانند Retinal detachment (TRD) در رتینوپاتی دیابتی در جراحی ویترکتومی در کشور ایران این باشد که بیماری‌های زمینه‌ای منجر به این جراحی‌ها در حال افزایش است و با وجود برنامه‌های جدی در زمینه‌ی کاهش بروز این بیماری‌ها مانند دیابت، همچنان عوارض ناشی از آن مانند رتینوپاتی شیوع بالای دارد. با توجه با این که کنترل دیابت می‌تواند از عوارض چشمی پیش‌گیری کند، مداخلات جهت کاهش بروز این بیماری‌ها و همچنین، کنترل آن‌ها در جهت کاهش عوارض به خصوص عوارض چشمی مورد نیاز است.

در این مطالعه، بیشتر بیماران قبل از عمل جراحی دید در حد دید مناسبی داشته‌اند. مطالعه‌ی دیگری نیز دید قبل از عمل بیماران را بررسی و گزارش کرده است که در ۱۰ درصد موارد، دید بیش از ۴/۱۰، در ۵۳/۷ درصد موارد دید بین ۱/۱۰-۴/۱۰، در ۳۶/۶ درصد موارد دید کمتر از ۱/۱۰ و به طور میانگین 0.99 ± 0.60 لوگمار بوده است؛ در این مطالعه، شایع‌ترین شکایتی که بیماران با آن به چشم‌پزشک مراجعه کرده‌اند، کاهش بینایی بوده است (۱۱). در مطالعه‌ی دیگری نیز متوسط دید بیماران 0.52 ± 0.26 لوگمار بوده است و ۶۰ درصد بیماران motion Hand و ۳۱/۲ درصد داشته‌اند (۹) که با یافته‌های مطالعه‌ی حاضر هم خوانی دارد.

در این مطالعه، ۷/۵ درصد بیماران سابقه‌ی قبلی عمل جراحی

که ۲۱ بیمار تحت ویترکتومی را بررسی کرده بود، نشان داد که میانگین سنی بیماران تحت این جراحی، ۵۳/۶ سال با دامنه‌ی ۲۱-۸۲ سال بود (۳). در مطالعه‌ی دیگری بر روی بیمارانی که به دنبال علل غیر ترمومابی تحت ویترکتومی قرار گرفته بودند، میانگین سنی بیماران ۶۲/۷ سال با دامنه‌ی ۳۵-۸۷ سال بوده است (۹) و مطالعه‌ی دیگری در بیماران دچار ترومما که تحت ویترکتومی قرار گرفته بودند، این میانگین سنی را ۳۰/۲ سال گزارش کرده است (۱۰). تفاوت در میانگین سنی در این مطالعات به این دلیل است که در مطالعات مختلف از بیماران مختلفی استفاده شده و دلایل مربوط به جراحی ویترکتومی در مطالعات، متفاوت بوده است.

در مطالعاتی که ویترکتومی به دنبال ترومما را بررسی کرده‌اند، به دلیل شایع‌تر بودن ترومما در جوانان، بیماران میانگین سنی پایین‌تری داشته‌اند و مطالعاتی که بیماری‌های زمینه‌ای مانند رتینوپاتی‌های دیابتی را بررسی کرده‌اند، میانگین سنی بالاتری را گزارش نموده‌اند. در این مطالعه، عمل جراحی ویترکتومی در مردان شایع‌تر از زنان بود. در مطالعه‌ی دیگری نیز شیوع این عمل جراحی در مردان بیشتر بوده است (۹، ۳). مطالعه‌ی دیگری نیز وجود دارد که بیماران تحت ویترکتومی به دنبال سوراخ‌های ماکولا با منشأ نامشخص را بررسی کرده است و در این مطالعه، شیوع این جراحی در زنان (۶۹ درصد) شایع‌تر از مردان (۳۱ درصد) بوده است (۱۱). همچنین، در مطالعه‌ی حاضر، میانگین سنی در مردان کمتر از زنان بود که در مطالعات دیگر، چندان مورد بررسی قرار نگرفته است. شاید جوان‌تر بودن مردان به این دلیل است که مردان بیشتر از زنان به دنبال ترومما این عمل جراحی را تجربه می‌کنند و به دلیل موقعیت‌های شغلی پرخطر در مردان نسبت به زنان، آسیب‌های چشمی در مردان شایع‌تر است و در سنین جوان‌تر در زمان کار اتفاق می‌افتد. جهت بررسی دقیق‌تر مطالعات دقیق‌تر با جوامع آماری بزرگ‌تری مورد نیاز است.

در مطالعه‌ی حاضر، درگیری چشم چپ شایع‌تر از چشم راست بوده است. مطالعه‌ی مرادیان و همکاران نیز شیوع بیشتر درگیری چشم چپ جهت عمل جراحی ویترکتومی را گزارش کرده است (۱۱)؛ در حالی که مطالعات دیگری در جامعه‌ی آماری مشابه، درگیری چشم راست را بیشتر نشان داده است (۹). مطالعه‌ی دیگری نیز با بررسی ویترکتومی در بیماران با جسم خارجی در چشم، نشان داده است که درگیری چشم راست شایع‌تر بوده است (۱۰) و مطالعه‌ی دیگری بر روی بیماران با رتینوپاتی دیابتی فعال، درگیری چشم راست را تا ۵۱/۶ درصد گزارش کرده است (۱۲). علت تفاوت در درگیری چشم راست و چپ در مطالعات مختلفی به این دلیل است که این مطالعات ویترکتومی را در گروهی از بیماران با اندیکاسیون‌های خاص

از دیگر نقاط قوت مطالعه‌ی حاضر، این است که کلیه‌ی بیماران با اندیکاسیون‌های مختلف برای جراحی ویترکتومی را بررسی کرده است و ویژگی‌های اپیدمیولوژیک کلی از این جراحی را به ما ارایه می‌دهد.

برای یافتن ویژگی‌های دقیق‌تر جراحی ویترکتومی، شاید بهتر باشد که علاوه بر این که بیماران تحت ویترکتومی به صورت کلی تحت بررسی قرار می‌گیرند، بیماران با اندیکاسیون‌های مشابه جراحی نیز در گروه‌های کوچک‌تر تحت بررسی قرار گیرند و ویژگی‌های اپیدمیولوژیک در هر گروه از بیماران به صورت جداگانه بررسی شود. که در این مطالعه، این بررسی به صورت جداگانه انجام نشده است. از دیگر علل ضعف این مطالعه، این است که در برخی از پرونده‌ها، ناقصی وجود داشت و شاید این موضوع، اندکی نتایج مطالعه را متفاوت سازد. در مطالعات آینده، بررسی بیماران با جامعه‌ی آماری بزرگ‌تر به صورت کلی و به صورت جداگانه در گروه‌ها با اندیکاسیون‌های جراحی مشابه پیشنهاد می‌شود.

تشکر و قدردانی

مقاله‌ی حاضر حاصل پایان‌نامه‌ی دکتری حرفه‌ای پزشکی عمومی است که با شماره‌ی ۳۹۵۰۴۱ در حوزه‌ی معاونت پژوهشی دانشکده‌ی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان تصویب و با حمایت‌های ایشان انجام شده است. از این رو، نویسنده‌گان این مقاله از زحمات این معاونت تقدیر و تشکر می‌نمایند.

ویترکتومی را داشتند که در ۸۵/۲ درصد بیماران، این تجربه تنها یک بار وجود داشته است و در مطالعات مشابه دیگر نیز ۷۳ درصد بیماران تجربه‌ی عمل جراحی ویترکتومی قبلی را نداشته‌اند (۳). در بیماران این مطالعه، همراه با ویترکتومی، جراحی‌های دیگری نیز انجام شده بود. به طور مثال، در ۱۱/۹ درصد بیماران، همراه با ویترکتومی لترکتومی نیز انجام شده بود. در مطالعات دیگر بر روی بیماران تحت ویترکتومی به دنبال جسم خارجی چشم، درصد بیمارانی که تحت ویترکتومی قرار گرفته بودند، بالاتر و معادل ۶۹ و ۲۲ درصد بوده است که احتمال می‌رود به دلیل آسیب وارد شده به آن به علت تروما بوده باشد (۱۰، ۱۳). همچنین، در این مطالعه در ۱۳ درصد بیماران، از تزریق (IVB) Intravitreal bevacizumab استفاده شده بود. به تازگی، مطالعات بسیاری نشان داده است که استفاده از IVB در همراهی با ویترکتومی در رتینوپاتی‌های دیابتی مؤثر است (۱۴-۱۵) و باعث بازگشت در نئواسکولاریزاسیون رتینال می‌شود و استفاده از این دارو قبل از عمل جراحی، باعث کاهش خونریزی حین عمل ویترکتومی می‌گردد و به ویژه در رتینوپاتی دیابتی پرولیفراتیسو اثرات مثبتی داشته است (۱۶)، اما مطالعاتی نیز وجود دارد که اثرات مثبتی از استفاده از تزریق این دارو نشان نداده است (۱۷-۱۸).

در این مطالعه، ویژگی‌های اپیدمیولوژیک بیماران تحت ویترکتومی بررسی شد و نتایج آن گزارش گردید. از نقاط قوت این مطالعه، جامعه‌ی آماری به نسبت بالای آن است که می‌تواند نتایج حاصل از این مطالعه را تا حدودی به جامعه تعمیم بخشند. همچنین،

References

- Peyman GA, Meffert SA, Chou F, Conway MD. Vitreoretinal surgical techniques. Boca Raton, FL: CRC Press; 2000.
- Vaughan D, Cook RD, Asbury T. General ophthalmology. Stamford, CT: Lange Medical Publications; 1971.
- Castellarin A, Grigorian R, Bhagat N, Del Priore L, Zarbin MA. Vitrectomy with silicone oil infusion in severe diabetic retinopathy. Br J Ophthalmol 2003; 87(3): 318-21.
- Peyman GA, Raichand M, Huamonte FU, Nagpal KC, Goldberg MF, Sanders DR. Vitrectomy in 125 eyes with diabetic vitreous haemorrhage. Br J Ophthalmol 1976; 60(11): 752-5.
- Yang SS, Jiang T. Vitrectomy combined with silicone oil tamponade in the treatment of severely traumatized eyes with the visual acuity of no light perception. Int J Ophthalmol 2013; 6(2): 198-203.
- Fujii GY, De Juan E Jr, Humayun MS, Pieramici DJ, Chang TS, Awh C, et al. A new 25-gauge instrument system for transconjunctival sutureless vitrectomy surgery. Ophthalmology 2002; 109(10): 1807-12.
- Fujii GY, De Juan E Jr, Humayun MS, Chang TS, Pieramici DJ, Barnes A, et al. Initial experience using the transconjunctival sutureless vitrectomy system for vitreoretinal surgery. Ophthalmology 2002; 109(10): 1814-20.
- Kellner L, Wimpissinger B, Stolba U, Brannath W, Binder S. 25-gauge vs 20-gauge system for pars plana vitrectomy: a prospective randomised clinical trial. Br J Ophthalmol 2007; 91(7): 945-8.
- Moradian S, Valaei M, Ahmadieh H, Soheylian M, Azarmina M, Dehghan MH, et al. Causes and results of vitrectomy for spontaneous non-diabetic vitreous hemorrhage. Bina J Ophthalmol 2006; 11(4): 470-8. [In Persian].
- Feghhi M, Farahi F, Moghaddasi A, Yadollahi M. The results of Pars Plana Vitrectomy in patients with Intraocular Foreign Body. Jentashapir 2017; 2012(3): 2-373.
- Moradian M, Ghadiri B, Ahmadieh H, Soheilian M, Azarmina M, Dehghan MH, et al. Results of vitrectomy in idiopathic macular hole. Bina J Ophthalmol 2006; 12(1): 14-22. [In Persian].
- Aghadoust D, Ahmadieh H, Soheylian M, Azarmina M, Dehghan MH, Mashayekhi A. Early vitrectomy for severe proliferative diabetic retinopathy in eyes with useful vision. Iran J Ophthalmol 2003; 16(1): 7-13.

- 13.** Parvaresh M, Baradaran EK, Bakhtiari P. Pars Plana Vitrectomy for Removing Intraocular Foreign Bodies: Visual and Anatomical Outcome, Complications and Prognostic Factors. 2001.
- 14.** da R Lucena D, Ribeiro JA, Costa RA, Barbosa JC, Scott IU, de Figueiredo-Pontes LL, et al. Intraoperative bleeding during vitrectomy for diabetic tractional retinal detachment with versus without preoperative intravitreal bevacizumab (IBeTra study). Br J Ophthalmol 2009; 93(5): 688-91.
- 15.** di Lauro R, De Ruggiero P, di Lauro R, di Lauro MT, Romano MR. Intravitreal bevacizumab for surgical treatment of severe proliferative diabetic retinopathy. Graefes Arch Clin Exp Ophthalmol 2010; 248(6): 785-91.
- 16.** Yeh PT, Yang CM, Lin YC, Chen MS, Yang CH. Bevacizumab pretreatment in vitrectomy with silicone oil for severe diabetic retinopathy. Retina 2009; 29(6): 768-74.
- 17.** Lo WR, Kim SJ, Aaberg TM, Sr., Bergstrom C, Srivastava SK, Yan J, et al. Visual outcomes and incidence of recurrent vitreous hemorrhage after vitrectomy in diabetic eyes pretreated with bevacizumab (avastin). Retina 2009; 29(7): 926-31.
- 18.** Romano MR, Gibran SK, Marticorena J, Wong D, Heimann H. Can an intraoperative bevacizumab injection prevent recurrent postvitrectomy diabetic vitreous hemorrhage? Eur J Ophthalmol 2009; 19(4): 618-21.

Epidemiologic Assessment of Pars Plana Vitrectomy in Feyz Ophthalmology Center, Isfahan, Iran, during 2011 to 2015

Alireza Dehghani¹, Hasan Razmjou², Heshmatollah Ghanbari¹, Farhad Fazel¹, Farzan Kianersi¹, Ali Salehi³, Mohamadreza Akhlaghi¹, Yasaman Mohseni⁴

Original Article

Abstract

Background: The aim of this study was to evaluate the epidemiological characteristics of deep vitrectomy surgery at the Feiz Ophthalmology center in Isfahan, Iran.

Methods: This was a retrospective descriptive study on patients underwent deep vitrectomy in Feiz Medical Center during 2011 to 2015. Reviewing patients' medical records and information including demographic data was done and the data were analyzed.

Findings: In this study, 2437 patients undergoing deep vitrectomy were reviewed, with a mean age of 54.25 ± 17.40 years, of them, 56.4% were men. 35.2% and 37.2% of patients had visual acuity of hand motion and counting fingers, respectively. Vitrectomy was performed in right eye in 49.2% of the patients. The most common cause of vitrectomy was proliferative diabetic retinopathy (35.3%), followed by retinal detachment (29.3%). 7.5% of patients had a history of previous vitrectomy.

Conclusion: Deep vitrectomy surgery is common in ophthalmology centers and is more common in men, and in the age category of 50-70 years. Generally, proliferative diabetic retinopathy and retinal detachment were the most common causes of deep vitrectomy in this study.

Keywords: Epidemiology, Vitrectomy, Iran

Citation: Dehghani A, Razmjou H, Ghanbari H, Fazel F, Kianersi F, Salehi A, et al. **Epidemiologic Assessment of Pars Plana Vitrectomy in Feyz Ophthalmology Center, Isfahan, Iran, during 2011 to 2015.** J Isfahan Med Sch 2017; 35(431): 591-7.

1- Associate Professor, Department of Ophthalmology, School of Medicine, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

2- Professor, Department of Ophthalmology, School of Medicine, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

3- Assistant Professor, Department of Ophthalmology, School of Medicine, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

4- Student of Medicine, Student Research Committee, School of Medicine, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

Corresponding Author: Yasaman Mohseni, Email: y_mohseni@yahoo.com